جام جم

یکشنبه ۲۹ خرداد ۱۴۰۱ | ۱۹ ذی‌القعده ۱۴۴۳ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌وسوم - شماره ۶۲۴۰ | استان تهران و البرز ۳۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۲۵۰۰ تومان | Sunday - Jun 19 th,2022 |

■ شاپا: ISSN1735-3637
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجدالغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳
■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ■

حدیث

امام کاظم

ولایت علی(علیه السلام) در کتاب‌های همه پیامبران ثبت شده است و هیچ پیامبری مبعوث نشد، مگر با میثاق نبوت محمد(ص) و امامت علی(ع).

سفینة البحار

واحه

در دیاری که در او نیست کسی یار کسی
کاش یارب که نیفتد به کسی کار کسی

شهریار

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۳:۰۶	غروب آفتاب: ۲۰:۲۳
اذان مغرب: ۲۰:۴۴	نیمه‌شب شرعی: ۰۰:۱۲
اذان صبح (فردا): ۰۴:۰۲	طلوع خورشید (فردا): ۰۵:۴۹

یک کولر برای شهر مادرید

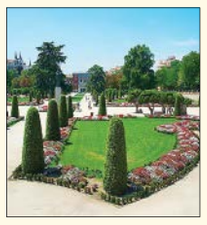

دمای هوای پایتخت اسپانیا، در تابستان سال‌های اخیر در بحبوحه تغییرات اقلیمی به بیش از ۴۰ درجه سانتی‌گراد رسیده‌است. حالا مسؤولان پایتخت این کشور در حال طراحی یک پارک شهری جدید هستند که دمای شهر را تا ۴ درجه سانتی‌گراد کاهش می‌دهد. این طراحان می‌گویند طراحی این پارک براساس شیوه‌های خاورمیانه باستان، ایجاد اثر «تهویه مطبوع» شهری می‌کند.

سنگ قبر اینترنت خسته!

اینترنت اکسپلورر چند روز پیش رسما بازنشسته شد. حالا کره‌ای‌ها برای این مرورگر سنگ قبری ساخته‌اند. این آرامگاه ۳۳۰ دلاری، حاوی لوگوی اینترنت اکسپلورر، تاریخ انتشار اولین نسخه، بازنشستگی و البته این جمله بامزه است «ابزار خوبی برای دانلود بقیه مرورگرها بود!» اینترنت اکسپلورر پس از ۲۶ سال و ۱۰ ماه فعالیت، چند روز پیش رسما بازنشسته شد.

حکمت

نهج‌البلاغه حکمت ۴۱۰

■ بردباری قبیله است، چون بردبار را از آزار دشمن نگاه می‌دارد. چنان‌که قبیله و خویشاوند شخص را نگهداری می‌کنند یا چون براثر بردباری، مردم دوست و یاور او می‌شوند؛ به آن ماند که صاحب قبیله شده‌است.

امروز در تاریخ

- تکمیل شدن خلع ید از انگلستان در نفت ایران / ۱۳۳۰
- زادروز رضا کیانیان، بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون / ۱۳۳۰
- زادروز مجید سمیعی، پزشک و جراح مغز و اعصاب / ۱۳۱۶
- سالروز درگذشت علی شریعتی، نویسنده و جامعه‌شناس / ۱۳۵۶
- اعلام رسمی شوروی به خروج نیروهایش از ایران / ۱۲۹۹

خبر روز

گام جدید برای درک گذشته

فسیل دایناسورها همیشه پنجره‌ای رو به فهم دوره انقراض آنها در میلیون‌ها سال گذشته بوده‌است اما کشف تازه‌ای رخ داده که جالب توجه است. این بار به تازگی تخم‌هایی متعلق به دایناسورها در هند کشف شده‌است که ویژگی‌های عجیبی دارد.

محققان می‌گویند این کشف یک یافته نادر و مهم است که سؤالات جدیدی را برای فرگشت مطرح می‌کند. در ماه دسامبر گذشته، یک جنین دایناسور ۶۶ میلیون ساله درون یک تخم فسیل شده در چین پیدا شد و هفته گذشته نیز تیمی از محققان مصری-آمریکایی اعلام کردند نوع جدیدی از دایناسورهای درنده را از یک مکان فسیلی معروف در صحرای آفریقا در مصر کشف کرده‌اند.

به تازگی گروهی از محققان دانشگاه دهلی، در منطقه دار مادیا پرادش برای اولین بار در تاریخ فسیل‌شناسی، یک تخم در تخم غیرطبیعی دایناسور را کشف کرده‌اند که مانند یک تخم دو لایه است که به آن تخمک در تخم و تخم چند پوسته نیز گفته می‌شود. به گفته محققان، این کشف یک یافته نادر و مهم است؛ زیرا تاکنون هیچ تخم چند پوسته‌ای از دایناسورها و خزندگان مانند مارمولک‌ها و کروکودیل‌ها دیده نشده‌است. این یافته جدید نشان می‌دهد آسیب‌شناسی تخم چند پوسته منحصر به پرندگان نیست و دایناسورها نیز می‌توانسته‌اند عملکرد تولید مثلی مشابهی داشته‌باشند. این تخم‌ها که در پارک ملی فسیل دایناسور کشف شده‌است، متعلق به گونه‌ای از تیتانوسورهاست که گروهی از دایناسورهای خزنده پا بوده‌اند.

تیتاناسور، دایناسوری با گردن و دُم دراز بوده که روی چهار پا حرکت می‌کرده و حدود ۹۰ میلیون سال قبل در دوران کرتاسه می‌زیسته‌است. وزن این دایناسور علفخوار حدود ۱۵۰ تن و طول این جانور حدود ۴۰ تا ۴۵ متر بوده‌است.

دانشمندان در حین حفاری، ۵۲ لانه تیتاناسور خزنده‌پا را در نزدیکی روستای پادلیا در نزدیکی شهر باغ پیدا کرده‌اند. در میان آنها، یک لانه دایناسوری متشکل از ۱۰ تخم، از جمله یک تخم غیر طبیعی وجود داشت که دارای دو لایه پیوسته بود که با شکاف وسیعی که یادآور آسیب شناسی در تخم پرندگان است، از هم جدا شده‌بودند.

عکس روز

این قاب عکس محسن بذرافشان را می‌توان با همان جمله معروف «اینجا ایران است» خواند! این تصویر تپه‌های رنگین اشتهارد است که از جمله جاذبه‌های طبیعی این سرزمین است.

حاشیه خبر

جنایت در فصل گرم سال

آیا تغییرات آب و هوایی بر روان ما تاثیر دارد؟

مرگ تلخ کودک دوساله در هفته گذشته که به دلیل پنچر شدن لاستیک آمبولانس اتفاق افتاد، بازتاب‌های بسیاری در جامعه به همراه داشت. واکنش‌ها آنقدر بود که پلیس، خیلی زود با بررسی‌های صورت‌گرفته، مقصر این اتفاق را پیدا و بازداشت کرد. آن‌طور که در خبرها اعلام شد، پنچری لاستیک‌ها توسط راننده یک اتوبوس صورت گرفته‌بود. حالا در تازه‌ترین خبر، این راننده اعلام کرده اتوبوسش کولر نداشته و گرمای آن روز تا مغز او نفوذ کرده‌بود. او گفته همین گرما باعث عصبانیتش شده بود. فارغ از این‌که در ادامه اظهارات او پشیمانی زیادی دیده می‌شود اما این پرسش مطرح است که گرما یا به‌طورکلی، تغییرات اقلیمی تا چه اندازه روی روان ما تاثیر دارد؟ یا در این مورد خاص، آیا ما در تابستان آدم‌های عصبانی‌تری هستیم؟ با تکرار این مطلب که پاسخ این سوالات هرچه باشد توجیه‌کننده اقدام این راننده نیست. پاسخ کلی به این سوالات یک بله قاطع است. پیش از استدلال‌های محققان هم اگر دقت کرده‌باشیم متوجه می‌شویم در فصول سرد، اختلال‌هایی همچون افسردگی بر ما غالب می‌شود یا در فصول گرم، تاب‌آوری افراد نسبت به اتفاقات پیرامونی کاهش پیدا می‌کند. این موضوع حتی در جامعه‌شناسی جنایی صاحب سرفصل است. یکی از نام‌آوران این رشته، کلته، جامعه‌شناس جنایی، بلژیکی است. هرچند تحقیقات او در نیمه اول قرن نوزدهم صورت گرفته اما همچنان هستند افرادی که باور دارند این تحقیقات همچنان زنده و قابل تعمیم به این روزهاست. او با مطالعه آمار جرایم در طول پنج سال در فرانسه و مطالعه پیرامون پراکندگی و توزیع جرایم در نقشه جغرافیایی تلاش کرد تأثیر آب‌وهوا و محل زندگی را بر نوع و میزان جرایم بسنجد. کلته، نسخه تحقیقات خود را در یک اطلس جنایی ارائه کرد و براساس آن یک نتیجه مهم حاصل و به «قانون حرارتی کلته» معروف شد. قانون حرارتی جرم به این معناست که در مناطق گرم‌ومرطوب (درجنوب فرانسه) جرایم خشونت‌بار علیه اشخاص و هتک حرمت بیشتر اتفاق می‌افتد درحالی‌که در مناطق سردسیر و شمال کشور، جرایم علیه اموال و مالکیت، خیانت به میهن و جاسوسی فراوانی بیشتری دارد. هرچند یافته‌های او حالا مخالفانی هم دارد اما محققان اقلیم‌شناس در رابطه با تاثیر آب‌وهوا بر رفتار انسان‌ها بارها نتایج مشابهی به‌دست‌آورده‌اند. آنها معتقدند عوامل مختلفی بر سلامت روان ما تأثیر می‌گذارند ازجمله آب‌وهوا. درحالی‌که نمی‌توانیم آب‌وهوا را کنترل کنیم اما می‌توانیم در مورد این‌که چگونه آب‌وهوا ممکن است بر شما تاثیر بگذارد بیاموزید. یک مطالعه تحت عنوان «دما و سلامت روان» نشان می‌دهد دمای سردتر پیامدهای سلامت روانی منفی را کاهش می‌دهد درحالی‌که دمای گرم‌تر آنها را افزایش می‌دهد.

نگته روز

فرار از زندان بیکاری

کدام استان‌ها بیشترین و کمترین بیکار را دارند؟

اشتغال و کار، همیشه جزو وعده‌های سیاست‌گذاران بوده‌است. این موضوع محدود به ایران هم نیست و ایجاد شغل در بسیاری از کشورهای جهان از جمله وعده‌های جذاب بوده‌است. وضعیت بیکاری در ایران هم مولفه‌های موثر بسیاری دارد اما آمارهای ارائه‌شده در برخی موارد، نگران‌کننده است. همین چند روز پیش از قول معاون فناوری و نوآوری وزارت علوم اعلام شد حدود یک میلیون فارغ‌التحصیل رشته‌های دانشگاهی در ایران کار ندارند. حتی به تفکیک رشته‌ها هم می‌توان متوجه شد بسیاری از رشته‌های دانشگاهی با وجود دارا داشتن ظرفیت پذیرش بالا، بازار کاری ندارند و عملا آموزش این افراد در بازار بیهوده به نظر می‌رسد اما آمارهای منتشرشده توسط مرکز ملی آمار ایران نشان می‌دهد در سال ۱۴۰۰ نرخ بیکاری به ۹ درصد رسیده که پایین‌ترین رقم آن در دهه‌های اخیر محسوب می‌شود. به گواه این آمارها در زمستان ۱۴۰۰ نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر ۹/۴ درصد بوده‌است. به این ترتیب متوسط نرخ بیکاری در چهار فصل سال ۱۴۰۰ به ۹ درصد رسیده که از دهه ۷۰ تاکنون، بی‌سابقه است اما همچنان فاصله افراد بیکار در استان‌های متفاوت کشور نتایج معناداری به همراه دارد. برخی از استان‌ها همچنان در فهرست صاحبان بیشترین بیکار هستند که می‌تواند در سیاست‌گذاری‌های تصمیم‌گیران راهکاری برای آن جست.

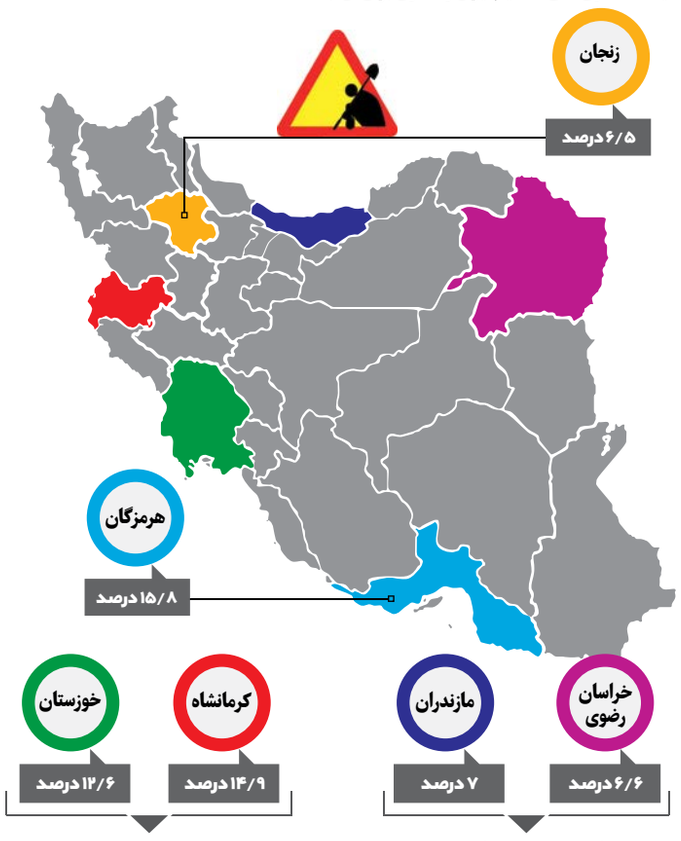

چهره‌ها

۱ این مردم قانع!

فانتزی ثروتمندی، شاید جمعی‌ترین آرزوی بشر باشد؛ به این معنا که شاید فکر کنیم چند میلیارد نفر از جمعیت روی زمین همواره به این فکر کرده‌اند که اگر جای فلان فرد ثروتمند بودند، با مال و اموالشان چه‌ها که نمی‌کردند. این رویای جمعی با توجه به همان مثال «وصف‌العیش، نصف‌العیش» هم احتمالا تا مدت‌ها ادامه دارد اما حالا حداقل مطالعات علمی که صورت گرفته، نشان می‌دهد به شکل عجیبی این تصور از ابتدا اشتباه بوده‌است. به این مفهوم که این ماجرا هیچ‌گاه به یک رویای جمعی تبدیل نشده و بیشتر افراد نمی‌خواهند خودشان را جای افراد ثروتمند قرار بدهند. نمونه آماری این مطالعه، ایلان ماسک به عنوان ثروتمندترین آدم فعلی روی زمین مشخص شده‌است و آن‌طور که دیلی میل نوشته، محققان بیش از ۷۰۰۰ نفر را که در کشورهای سراسر جهان از جمله بریتانیا، ایالات متحده، چین، فرانسه، هند و استرالیا زندگی می‌کنند، مورد مطالعه قرار دادند و مشخص شده‌است که بیشتر افراد مورد مطالعه نمی‌خواهند ثروت ایلان ماسک را داشته‌باشند. آنها گفته‌اند چنین ثروتی حریصانه است و البته که با کمتر از این ثروت مخالفتی نداشته‌اند. در این مطالعه، محققان از ۷۸۶۰ نفر در ۳۳ کشور درشش قاره نظرسنجی کردند تا ببینند آنها چقدر پول می‌خواهند تا به یک زندگی کاملا ایده‌آل دست یابند. در ۸۶ درصد کشورها، اکثریت مردم فکر می‌کردند با ۱۰ میلیون دلار یا کمتر به زندگی ایده‌آل خود می‌رسند و در برخی کشورها این مقدار کمتر از یک میلیون دلار هم بوده‌است.

۲ یک رسوایی زرد

همین حالا و هر بازی باشگاهی در سطح اول فوتبال اروپا را هم که ببینید و نگاهی کنید به تبلیغات روی پیراهن یا حتی پیرامون زمین‌های فوتبال، متوجه می‌شوید در پشتیبانی اغلب این تیم‌ها، ردی از بنگاه‌های شرط‌بندی دیده می‌شود. این موضوع وقتی مهم است که بدانیم گردش مالی این بنگاه‌ها قابل مقایسه با حق پخش تلویزیونی یا رقم‌های خرید و فروش بازیکنان نیست. به نوعی می‌توان گفت قدرت مالی این بنگاه‌ها بسیار بیشتر از آن چیزی است که ما به نام اقتصاد ورزش می‌شناسیم. نکته جالب توجه اما در این است که هرقدر حضور این بنگاه‌ها در فوتبال پررنگ است، نظارت بر دخالت احتمالی بازیکنان هم در این زمینه عجیب است. متهم تازه این نظارت، گرانیت ژاکا، بازیکن آرسنال است. آژانس جرایم ملی در حال بررسی است که آیا کارت زردی که این بازیکن در فصل پیش در مقابل تیم لیدزیونایتد دریافت کرده، تعمدی بوده یا خیر؟ به این معنی که او آیا احتمالا به دلیل فعالیت‌های مشکوک شرط‌بندی این کارت را دریافت کرده یا طبق روال عادی بازی بوده‌است. اگر این اتفاق ثابت شود، علاوه بر محرومیت‌ها و جریمه‌های مالی این باشگاه و لیگ برتر، شاهد یک رسوایی بزرگ در این زمینه خواهیم بود.

۳ کارگران ارزان، محصولات گران

تمامیت‌خواهی برندهای مشهور را هیچ پایانی نیست. بسیاری از این برندها برای تولید ارزان محصولات خود، از هیچ کاری دریغ نمی‌کنند. یکی از رایج‌ترین روش‌ها در ارزان تمام شدن محصولات برای آنها استفاده از کارگران ارزان در کشورهای دیگر است. برای نمونه کارخانه فوردآمریکا خط تولید خود را به کشوری همچون مکزیک انتقال می‌دهد تا علاوه‌بر این‌که آلودگی هوای بیشتری را نصیب آن کشور کند، پول کمتری هم به کارگران مکزیکی بدهد.

حاصل این رویه در حوزه لباس، حتی صاحب یک عنوان هم شده‌است که بسیاری به آن «فست فشن» می‌گویند. چندی پیش، وقتی خواننده آمریکایی از برند خود رونمایی کرد، بسیاری از نشریات به او تاختند که این محصولات حاصل کار بی‌مزد کارگران سریلانکایی است. حالا این قصه دوباره خبرساز شده و این بار از اوایل این ماه در شبکه‌های اجتماعی عکس‌هایی منتشر شده که دوزندگان کارخانه‌هایی که برای فست فشن «شی‌ین» در چین لباس می‌دوزند، روی برچسب لباس‌ها درخواست کمک کرده‌اند. این افراد کارگرهایی با فشار کار بالا و دستمزد کم (چیزی شبیه بردگی) هستند. شی‌ین همچنین هیولاترین خط تولید فست‌فشن در جهان است؛ دزدی از طراحان جوان، استثمار نیروی کار، استفاده از مواد شیمیایی مضر برای سلامت انسان و محیط زیست. این کارگران حالا با دوخت پارچه‌ای زیر این برند درخواست کمک کرده‌اند.

۴ شرمساری نوبل

امروز در تقویم، زادروز آنگ سان سوچی است؛ نویسنده و سیاستمدار برمه‌ای که نمونه جالب توجهی در نشانی غلطی است که بسیاری از مدافعان حقوق بشر به اسطوره‌سازی از این افراد اقدام می‌کنند. او همه مختصاتی که نامش را در تاریخ یک کشور به نیکی ثبت کند، داشت اما وقتی پرده در افتاد مشخص شد او هم اگر آب ببیند شناگر خوبی است. فکر کنید پدرش بنیان‌گذار ارتش نوین میانمار و از مذاکره‌کنندگان استقلال میانمار از امپراتوری بریتانیا در سال ۱۹۴۷ بود که بعدها کشته شد، خودش در رشته اقتصاد آکسفورد فارغ‌التحصیل شد. پای جنبش دموکراسی‌خواهانه ایستاد و سال ۱۹۹۰ به حبس خانگی رفت. همه‌چیز برای قهرمان ماندن او در تاریخ کشورش مهیا بود، حتی جایزه صلح نوبل هم در سال بعد به او تعلق گرفت و بالاخره پس از دو دهه یعنی در سال ۲۰۱۰ در شمایل یک قهرمان از حبس بیرون آمد و حتی رئیس جمهور شد. پنج سال بعد اما چهره واقعی این برنده صلح نوبل آشکار شد. وقتی آزار و اذیت‌های مداوم دولت میانمار علیه مسلمانان روهینگیا آغاز شد، او نه تنها سکوت کرد بلکه به آن شدت بخشید. سازمان عفو بین‌الملل مدال افتخار او را پس گرفت و کانادا شهروندی افتخاری او را لغو کرد. البته دو سال بعد دوباره ارتش پیش آمد و آن سانگ سوچی دوباره بازداشت شد.

پایان دموکراسی آمریکایی

اگر تا چند سال پیش، این فقط جمهوریخواهان تندرو بودند که به واسطه رقابت‌های حزبی، دموکرات‌های آمریکا را می‌نواختند، حالا خود آنها هم منتقدان وضع موجود در ینگه دنیا شده‌اند. اگر دونالد ترامپ در هیات یک منتقد تند و تیز چهار سال شیوه حکومت‌داری دموکرات‌ها را مسخره می‌کرد، حالا صدای کلینتون‌ها هم از دموکراسی آمریکایی درآمده‌است. دیلی‌میل دیروز به نقل از بیل کلینتون نوشت: «شاید ده‌ها سال دموکراسی خود را از دست بدهیم. هرگز تا به این حد نگران ساختار حکومت دموکراتیک آمریکا نبوده‌ام.» بیل کلینتون، رئیس جمهوری اسبق آمریکا و هیلاری کلینتون، وزیر خارجه سابق این کشور گفتند دولت در خطر است و به نظرسنجی جدیدی اشاره کردند که می‌گوید بیشتر دموکرات‌ها و جمهوریخواهان باور دارند آمریکا به‌عنوان یک دموکراسی نابود خواهد شد. بیل کلینتون در گفت‌وگو با شبکه سی‌بی‌اس گفت، نگران این است که آمریکا دموکراسی خود تحت قانون اساسی را به‌کلی از دست بدهد. همسر او، هیلاری کلینتون هم در گفت‌وگو با فایننشال‌تایمز تصویری از آمریکا ارائه داده که به همان اندازه ناخوشایند است. او گفته ما در پرتگاه ازدست‌دادن دموکراسی خود ایستاده‌ایم و هر چیزی که برای مردم اهمیت دارد از بین خواهد رفت.